

PIEREDZE

Zivkopju brauciens uz Lietuvu

Jauna pieredze zivju audzēšanā un dīķu apsaimniekošanā – pēc tās 27 interesenti divas dienas maijā devās uz Lietuvu. Tika apmeklēti zivsaimniecības uzņēmumi un izstāde *Agro Balt* Viļņā.

Valsts zivsaimniecības sadarbības tīkla pasākumu rīkoja Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas nodaļa.

GADĀ – AP 800 TONNU KARPŪ

Saimniecībā *Žemaitijas žuvis* mūs laipni sagaidīja īpašnieks Fēlikss Petkus un pa šauriem lauku celiņiem veda apskatīt zivju dīķus. Viņš nozarē nostrādājis 35 gadus un sākumā zināšanas ieguvis Kaļiņingradas institūtā.

Pēc Latvijas izmēriem saimniecība nav liela: dīķu ir vairāk nekā 400 ha, tie ir no četriem līdz 70 ha. Galvenais dīķis kalpo kā ūdenskrātuve, lai regulētu līmeni citos. Ziemas dīķi aizņem deviņus hektārus. Gadā tiek pārdots ap 80 tonnām karpu. Zivju barošanai izlieto ap 400 tonnām graudu un kombinētās barības. Labību izaudzē paši, kombinēto barību iepērk Polijā. Tagad modernās bezzivju karpas audzē maz – apmēram 1% no realizācijas apjoma, jo cenā nav atšķirību. Pārdošanas cena nav mainījusies jau daudzus gadus, un bez Eiropas Savienības atbalsta rentabilitāte būtu tuvu nullei. Daļa zivju tiek pārdota arī Latvijā. Lielus zaudējumus nodara dabiskie ienaidnieki – bebrī, arī kormorāni un citi putni, kuri kopā apēd ap 20 tonnām.

Zivis pavairo dabiski, izlasē no savām mātēm.

Papildus zivīm tiek piedāvāta komercmakšķerēšana. Pensionāri un bērni drīkst to darīt bez maksas.

JA NEKERAS, ZIVIS IR RESTORĀNĀ

Lauku tūrisma sēta *Karpyne* atrodas pašā Lietuvas centrā netālu no šosejas Viļņa–Klaipēda. Lieliska vieta atpūtai, iespēja vērot peldošas karpas. Sezona ir visu gadu. Makšķerēšana ilgst no 15. aprīļa līdz 1. oktobrim. Interesants piedāvājums – *Dāvanu sala*, kurā par samaksu (33 eiro) var nomāt makšķeri, makšķerēt un lomu ņemt līdzi uz mājām vai pagatavot turpat. Neveiksmīga loma gadījumā zivis var pagatavot restorānā.

Tūrisms un iekšējo ūdeņu apsaimniekošana viena otru papildina. Daudz var mācīties, kā tiek izdomāti dažādi pasākumi apmeklētāju pieņemšanai. Piemēram, populāru grupu koncerti, atlaides makšķerēšanai pirmdienās, feisbukā publicēti lielākie lomi (ap 14 kg karpas).

Inese Blūma,
LLKC Kuldīgas nodaļas lauku attīstības konsultante
Autores arhīva foto

Pieredzes brauciena dalībnieki Lietuvas lauku tūrisma sētā *Karpyne*.

ATZIŅAS

Mācīties var ikreiz

Lai arī pieredzējušajai zivkopī Dzintrai Tiltiņai Lietuvā pārsteidzošu atklājumu nav bijis, viņa uzsver, ka jebkurā viesošanās reizē var gūt ko jaunu, ja vien zina, uz ko skatīties.

Bijis interesanti redzēt, ka lietuvieši dambjus nogana ar aitām, lai nevajadzētu applaut: „Tas viņiem ir Eiropas projekts. To redzējām arī iepriekšējā Lietuvas braucienā. Zivju audzēšanā sistēma tāda pati kā pie mums, un zivaudzētavas saimnieks bija ļoti atturīgs. Šķiet, ka mūsu zivkopji ir atklātāki un runīgāki. Interesanti, ka kormorāniem atvēlētā īpaša vieta, kur šie putni vairojas un ir aizsargāti. Mūsu zemnieki ar tiem ļoti cīnās, mēģina aizbaidīt. Lietuvā ir citādi – speciāla sala, kur tie dzīvo. Patikami bija atkal redzēt Trāķu pili, turklāt laiks mūs lutināja.”

Iveta Grīniņa

Lai saprastu, ka mums vēl nav

„Visiem iesaku doties šādos braucienos. Esmu bijis skatīties arī zemeņu un ābolu audzēšanu. Tas dod labu stimulu un izpratni, ka pie mums vēl nekā nav,” saka Laidu pagasta uzņēmējs, *Migldārzu* saimnieks Ilmārs Gulbis.

„Zivkopībā esmu iesācējs – šogad būs pirmais ražas gads. Strādājam cītīgi. Mums ir laba skolotāja.”

Lietuvā redzētais tikai apstiprinājis sen zināmo: „Kaimiņi ar zivīm apgādā Rīgu, Jūrmalu, mūsu lielos veikalus, un tad brīnāmies, kāpēc nevaram pārdot savējus! Kad ieraudzījām, kādas tās saimniecības ir, kāds apjoms un kā viss nostrādāts! Pie mums tik lielu saimniecību nav. Mūšējiem vēl jāaug.

Uz ārzemēm nav jābrauc mācīties, jo neviens neko īpaši nerādīs un nestāstīs, bet savām acīm redzēt, uz ko tiekties, – to gan var. Izskatās, ka Latvijā zivsaimniecības vairāk strādā uz Eiropas naudu nekā cenšas attīstīt ražošanu. Mēs dīķus regulāri izplaujam un izkopjam. Es braucu pa citām saimniecībām un redzu, ka nekās netiek darīts, bet visi kliež par kormorāniem un citiem putniem, kuri zivis izēd. Kāpēc lai tie neēstu, ja viņiem ir ideāli apstākļi – viss aizaudzis? Zemnieki neizdara līdz galam, jo tie ir papildu izdevumi. Kāpēc darīt, ja var nedarīt un Eiropa par to samaksā?”

Iveta Grīniņa

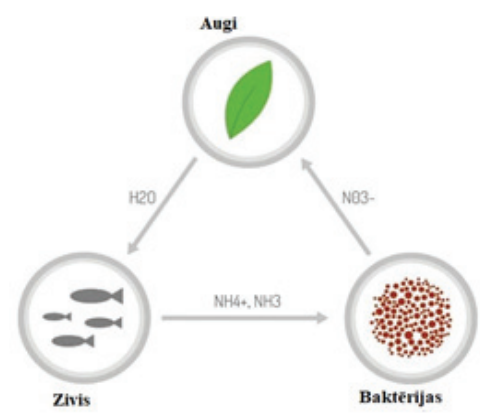
Īstais laivotāju laiks vēl tikai priekšā – jūlija beigas un augusta sākums, bet arī tagad darba netrūkstot, atzīst laivu nomas *Mučas* Kurzemes filiāles vadītājs Aldis Tobijs.

Laivu nomā *Mučas* atpūtnieki braucieniem izvēlas šīs laivas, bet makšķernieki – gumijas, jo tās ir stabilākas un tajās var piecelties kājās.

Nākotnes tehnoloģija – akvaponika

Akvaponika ir inovatīva metode, kurā zivkopība un dārzkopība viena otru papildina, bet uzsvars likts uz dārzenu audzēšanu bez grunts, ar organiskajām vielām un slāpekli bagātinātā ūdenī, kas ņemts no akvārija vai zivju baseina.

Ūdens, kas iziet no zivju baseina, ir bagāts ar barības vielām (izkārnījumiem, barības paliekām u.c.), kas radušās zivju audzēšanas rezultātā. Tas ietek vannās, kurās aug augi. Dabisko mikrobioloģisko procesu rezultātā baktērijas pārveido barības vielas, t.i., amoniju – nitrātos, kas ir kā mēslojums augiem. Augi patērē nitrātus, tādā veidā palīdzot attīrīt ūdeni. Tīrais ūdens atgriežas atpakaļ pie zivīm.

Ūdens no zivju baseina tiek izmantots augu barošanai.

Dārzeni tiek audzēti bez grunts, tikai ūdenī.

„Pirmās ziņas par akvaponiku parādījās ap 2010.–2011. gadu, un Lielbritānijā, Nīderlandē un Vācijā jau uzbūvētas pirmās siltumnīcas. Esmu dzirdējis, ka Latvijā pirmais projekts īstenots Krāslavas novadā,” stāsta Pelču zivaudzētavas veterinārārste Olga Revina.

Sistēmu var izveidot gan lielām siltumnīcām, gan pavisam nelielām dārzenu audzētavām. No tā, cik augu jāpabaro, atkarīgs tas, cik liela tvertne vajadzīga zivīm. „Zivis te ir viens no svarīgiem elementiem, un tās arī labi aug, bet galvenais ir ekoloģisku dārzenu audzēšana. Internetā var apskatīt dažādas sistēmas, bet ir pavisam vienkāršas, piemēram, zivīm var ņemt lielās, četrkantīgās plastmasas mucas, kurās satīpst tonna ūdens. Tad vajadzīgs sūknis, kas ūdeni no zivju baseina visu laiku nogādā augiem. Ir dažādi varianti: augi var augt vispār bez substrāta – ievietoti tīkliņos, augi var atrasties rupjos oļos. Ir dažādi varianti, kur var atrasties baktērijas, kas zivju izkārnījumus un barības paliekas pārstrādā augiem viegli uzņemamās vielās – nitrātos. Tie var būt biofiltri, bet var būt tā, ka baktērijas ir uz oļiem, kuros iestādīti augi. Internetā ir piemēri, ka no pavisam neliela akvārija ūdens aug trīs tomāti,” stāsta O.Revina. Ūdens sistēmā visu laiku cirkulē. Zivīm jānodrošina skābeklis un barošana. Ja zivju daudz, vajadzīgs papildu filtrs, lai daļu organisko vielu atdalītu nost, jo baktērijas un augi visu nespēj patērēt. Augu attīrītais ūdens atgriežas zivju baseinā. Tiem nevajag papildu mēslojumu. Nav nezāļu, nav vajadzīgi augu aizsardzības līdzekļi – tā ir pilnīgi patstāvīga un bioloģiska sistēma.

Akvaponikas iespējas pēta arī Daugavpils Universitāte.

Iveta Grīniņa, interneta foto

Lailas Liepiņas foto

Pelču zivaudzētavas veterinārārste Olga Revina

„Vispirms laivas aizgādājam līdz vietai, kur cilvēki iecerējuši braucieni sākt, un pēc tam norunātajā vietā savācam. Piedāvājums ir plašs – cenšamies izdabāt vairākuma interesēm. Vasarā mūsu klienti ir lielākoties laivotāji, pavasarī un rudenī – makšķernieki.”

Iesācējiem pirmajā braucienā A.Tobijs iesaka izvēlēties stabilāku laivu un īsāku maršrutu. „Ja izvēlēšies garāku, būs nogurums un ceļojums likties briesmīgs. Laivošanas priekam tiks pielikts punkts. Savukārt makšķernieki paši zina, kur grib braukt, – viņiem savas vietas.”

Latvijā ir daudz zivīm bagātu upju un ezeru. Viena no makšķernieku iecienītākajām ir Venta. Ja neskaita dažas strautieces, ūdens plūdums tajā esot rāms. Mūsupusē makšķernieki iemīļojuši divas vietas: vienu pie Skrundas, otra ir tuvāk Ventspilij. Pie Ventspils upe esot dziļāka un lomā varot dabūt arī pa asarim, kas tur ienācis no jūras. „Šobrīd makšķerniekiem lomā pārsvarā esot sapali,” turpina A.Tobijs. „Arī man patīk makšķerēt, bet neatliek laika, tāpēc tas izdodas tikai tad, kad draugi uzaicina. Man labāk patīk ķert plēsīgās zivis, piemēram, līdakas, asarus. Bet makšķerēt labāk ezerā, piemēram, Vilgāles vai Usmas.”

Makšķernieki viņam stāstot: Venta ir interesanta ar to, ka var sarūpēt pārsteigumus, – tajā var

Rīkos makšķerēšanas sacensības

6. jūlijā 12.00 Pelčos saimniecībā *Damba dīķi* Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas birojs rīko izglītojošu pasākumu par makšķerēšanu.

Uzņēmējdarbības konsultante Linda Dūdiņa-Hoiere stāsta, ka piedalīties var jebkurš, kuram patīk makšķerēt. Lai arī tas paredzēts pieaugušajiem, var pieteikties arī jaunāki dalībnieki. Viens no runātājiem būs pieredzējušais makšķernieks Guntis Kārklīns, kurš izskaidros makšķerēšanas noteikumus un stāstīs par praktiskām lietām. Pēc tam būs sacensības tautas klasē. Tie, kuri vēlas piedalīties, var ņemt līdzi savu makšķeri. Pieteikties un ar nolikumu iepazīties LLKC Kuldīgas birojā, Pilsētas laukumā 4 – 106, tālr. 29147935.

Iveta Grīniņa